

Til lovforslag nr. L 139. Skriftlig fremsættelse (27. februar 2002)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Forbedret vidnebeskyttelse).

(Lovforslag nr. L 139).

Lovforslaget har til formål at indføre en yderligere beskyttelse af vidner i straffesager. Vidners retsstilling foreslås således styrket ved, at der i straffesager i ganske særlige tilfælde kan ske hemmeligholdelse af et vidnes identitet over for tiltalte (anonyme vidner). Hermed sigtes der til tilfælde, hvor omstændighederne i sagen med styrke taler for, at vidnet kan blive udsat for repressalier eller andre ubehageligheder, hvis den tiltalte får oplysninger om vidnets identitet.

Retten beslutning om anonym vidneførsel efter retsplejelovens § 848 vil i høj grad have undtagelsens karakter. De foreslåede regler vil kunne anvendes, hvor der er tale om såkaldte tilfældige vidner, dvs. personer, som tiltalte ikke kender i forvejen, og som ved en ren tilfældighed overværer eller bliver offer for en forbrydelse. I disse tilfælde vil det nemlig kun helt undtagelsesvis have betydning for tiltaltes forsvar at kende vidnets identitet. Kravet om, at afgørende hensyn til vidnet skal gøre hemmeligholdelse af vidnets identitet påkrævet, indebærer, at det navnlig vil være i visse sager om grov og mere organiseret kriminalitet, herunder bandekriminalitet, at den foreslåede bestemmelse vil kunne være relevant.

Retten beslutning om hemmeligholdelse af et vidnes identitet berører efter forslaget ikke forsvarerens ret til at overvære vidnets forklaring samt stille spørgsmål til vidnet og til at få fuldt

kendskab til vidnets identitet. De foreslåede regler indebærer heller ikke nogen begrænsning i tiltaltes adgang til at få kendskab til de vidneforklaringer, som afgives i sagen mod tiltalte. Som en yderligere retssikkerhedsgaranti foreslås det, at rettens afgørelse om hemmeligholdelse af et vidnes identitet kan kæres.

Endvidere indeholder lovforslaget en ændring af retsplejelovens § 841, således at retten allerede forud for domsforhandlingen kan tage stilling til en anmodning om hemmeligholdelse af et vidnes identitet efter de foreslåede bestemmelser i § 848.

Yderligere foreslås en konsekvensændring af den gældende bestemmelse i § 835, stk. 2, således at anklagemyndigheden – hvis man agter at fremsætte anmodning om hemmeligholdelse af vidnets identitet over for tiltalte – under sagens forberedelse kan give forsvareren pålæg om ikke at videregive oplysninger om et vidnes navn, stilling og bopæl til tiltalte i perioden fra efterforskningens afslutning, indtil retten har taget stilling til spørgsmålet om eventuel hemmeligholdelse.

Gennem en foreslået ændring af retsplejelovens § 748, stk. 5, fastslås det udtrykkeligt, at også hensynet til tredjemand – f.eks. et vidne, der kan frygte for repressalier – undtagelsesvis vil kunne begrunde, at der ikke skal gives sigtede underretning om afholdelse af et retsmøde under efterforskningen, eller at sigtede skal være udelukket fra at overvære et retsmøde under efterforskningen helt eller delvis.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.